

Een nieuw fenomeen: de bindende derdenbeslissing

Een nieuw fenomeen heeft het levenslicht gezien in de schaderegeling: de bindende derdenbeslissing. Makelaar Luc Deviamynck stelt een en ander aan u voor.

Met de komst van de wet op de natuurrampen werd de wet op de Landsverzekeringsovereenkomst gewijzigd. Zoals iedereen weet, werden er een aantal artikels toegevoegd. Maar er werd tevens een belangrijke wijziging aangebracht in artikel 67, en die wijziging zal op alle vlakken van de schaderegeling in Brand Eenvoudige Risico's een invloed hebben.

De discussie over de verdeling van het toepassingsgebied van artikel 67 van de wet op de Landsverzekeringsovereenkomst en het Koninklijk Besluit (KB) van 24 december 1992 lijkt achterhaald. Het is duidelijk dat artikel 67 van de wet op de Landsverzekeringsovereenkomst vroeger al meerdere domeinen omvatte: brand, aansprakelijkheid en diefstal kwamen aan bod. Volgens mij werd bovendien onterecht nog naar het KB Brand verwezen voor de andere waarborgen (storm, waterschade en glasbreuk). Sedert de wet van 17 september 2005 is de volledige afdeling natuurrampen ook opgenomen in de wet op de Landsverzekeringsovereenkomst. Voldoende reden om te stellen dat artikel 67 van de wet op de Landsverzekeringsovereenkomst alle afdelingen van de polissen Brand Eenvoudige Risico's behandelt. Ik beweer trouwens al jaren dat er geen wettelijke reden meer is om bij de waarborg Storm de sleetgrens van 20 procent toe te passen. Ook bij de natuurrampen werd de sleetgrens immers op 30 procent gehouden.

Wat is er nu veranderd bij betwisting van de schade? Wel, de wet voorziet in een nieuwe methode om de betwisting van de schade te regelen. Totaal verkeerd wordt deze nieuwe methode 'arbitrage' genoemd. De methode, die een bindende derdenbeslissing (BD) is, verschilt danig van de arbitrage. Je kan stellen dat arbitrage een vorm is van bindende derdenbeslissing, maar het omgekeerde is niet mogelijk. Wanneer partijen aan onafhankelijke derden vragen om in hun plaats een beslissing te nemen, dan spreken we van derdenbeslissing. Het gaat hier om een

vorm van 'vaststellingsovereenkomst', een zelfstandige rechtsfiguur die het mogelijk maakt dat derden beslissen. En de uitspraak van deze derden is bindend voor de partijen die de opdracht geven.

In die zin is artikel 67 helemaal niet strijdig met artikel 36 van de wet op de Landsverzekeringsovereenkomst. Artikel 36 verbiedt immers arbitrage als polisvoorwaarde. In artikel 67 wordt geen arbitrage voorgesteld. Er is dus geen strijdigheid met artikel 36.

Een bindende derdenbeslissing kent geen vormvereisten. De arbitrage heeft dan weer een zeer strikte vormvereiste. Zonder schriftelijk document is er geen arbitrage mogelijk. De verzekerde die zijn eigen expert aanstelt om de schade te begroten, moet dit niet formeel en schriftelijk doen. Hij kan zijn beslissing zelfs mondeling meedelen aan zijn verzekeraar. De verzekeraar die een afwachtende houding zou aannemen, riskeert een ernstige sanctie. In de huidige versie van artikel 67 van de wet op de Landsverzekeringsovereenkomst zijn strikte termijnen ingebouwd. Binnen deze termijnen moet de expertise afgerond worden en moet de schade geregeld worden. De sanctie is van rechtswege geregeld, dus zonder de noodzaak van een ingebrekestelling. De maatstaf is tweemaal de wettelijke interest op het deel dat te laat betaald wordt.

Een bindende derdenbeslissing kan afgewerkt worden zonder dat er een oneven aantal experts aangesteld wordt. Een arbitrage werkt met minstens drie experts. Ook op dit vlak is er dus een belangrijk verschil. Voor een bindende derdenbeslissing zijn niet noodzakelijk drie partijen nodig.

Een bindende derdenbeslissing gaat uit van een regeling naar billijkheid. Arbitrage heeft een strikt juridische vorm. Een bindende derdenbeslissing is gericht op het bekomen van een soepele oplossing: het te goeder trouw uitwerken

van een oplossing voor een zwart-wit-tegenstelling. Precies daarom is deze vorm uitstekend geschikt is om de besprekingen over schaderegeling te organiseren. De bindende derdenbeslissing is een informele rechtsfiguur, wat van de arbitrage helemaal niet gezegd kan worden. De arbitrage streeft naar een uitvoerbare beslissing, zelfs met kracht van gewijsde. Dit is niet de intentie van de bindende derdenbeslissing. Voor de uitvoering van de bindende derdenbeslissing zijn voldoende termijnen ingebouwd in artikel 67 om aan de schadeleider rechtszekerheid te bieden op uitvoering van betaling van de bindende derdenbeslissing. Tweemaal de wettelijke interesten is immers een ernstige stok achter de deur!

Een bindende derdenbeslissing kan in principe door de rechter getoetst worden. Bij de arbitrage wordt altijd bedongen dat deze toetsing niet kan. Aangezien een bindende derdenbeslissing geen vormvereiste kent, moet er geen schriftelijk document opgesteld worden. De toetsing is weliswaar beperkt. Meestal zal het enkel kunnen gaan over feiten zoals: is de inhoud wel correct, zijn de principes van billijkheid of openbare orde niet geschonden? Zijn de juiste bewijzen gebruikt?

Inzake termijnen binnen dewelke de informele bindende derdenbeslissing moet verlopen, is er duidelijkheid geschapen in artikel 67. De expertise moet afgewerkt worden binnen 90 dagen dat verzekerde aan zijn verzekeraar meedeelt dat hij een eigen expert aanstelt. In de andere gevallen (waar de verzekerde geen eigen expert aanstelt) moet de expertise rond zijn binnen een termijn van 90 dagen na de aangifte. Om willekeur te vermijden bij de

toepassing van de bindende derdenbeslissing is in een sanctie voorzien voor de in het ongelijk gestelde partij. Artikel 67 §2 2° voorziet dat de verzekeraar bij wijze van voorschot de expert van de verzekerde en de eventuele derde expert betaalt. Deze kosten vallen volgens de wet echter ten laste van de in het ongelijk gestelde partij. De juiste draagwijdte van in het ongelijk gesteld worden staat niet in de wet vermeld. Je zou kunnen stellen dat het hier een soort objectiviteit betreft. In de wet op de Landverzekeringsovereenkomst is een ander artikel voorzien om een gelijkaardige objectiviteit na te streven. De objectiviteitclausules in Rechtsbijstand staat te lezen in artikel 93. Hierin staat vermeld dat de verzekeraar de kosten betaalt wanneer de verzekerde een beter resultaat bekomt. Toegepast op artikel 67 zou dit willen zeggen dat de brandverzekeraar alle expertisekosten betaalt als blijkt dat op einde van de expertise de verzekerde een beter resultaat bekomen heeft. Een andere mening zou kunnen bestaan in een verdeling van de expertisekosten, wanneer rekenkundig kan uitgemaakt worden wie meer of minder ongelijk gekregen heeft.

Een nieuwe term is geboren: de bindende derdenbeslissing. Deze vorm zal het grootste deel van de betwistingen in brandschade kunnen behartigen. Tijd om ons aan de term te wennen!

Luc Devlamynck

De auteur is verzekeringsmakelaar te Zwevegem en voorzitter van de Commissie Brand bij de Federatie voor Verzekerings- en Financiële tussenpersonen en docent brand eenvoudige risico's bij Brokers Training.